

عنوان مقاله:

تعیین ویژگی های سلامت مرتع به کمک شاخص های اکولوژیک: دیدگاهی نوین در آنالیز و ارزیابی مرتع

محل انتشار:

سومین همایش ملی مرتع و مرتع داری ایران (سال: 1383)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

مهدی عابدی - دانشجوی کارشناسی ارشد مرتعداری دانشگاه تربیت مدرس

حسین ارزانی - دانشیار دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

مراتع اراضی ای با پوشش گیاهی بومی و پتانسیل طبیعی بوده و به عنوان یک اکوسیستم طبیعی مدیریت می شوند. در علم اکولوژی شناخت مفاهیم پایه و نیز ارزیابی اکوسیستم نقش مهمی در شناخت هر چه بهتر ساختار و عملکرد اکوسیستم دارد. با تغییر مفاهیم و نظریه های اکولوژی، علم ارزیابی مرتع نیز تغییر می کند. انجمن مرتعداری و نیز انجمن ملی تحقیقات آمریکا بر مبنای مفاهیم متفاوت شامل: حل، انتقال، آستانه و شاخص های اکولوژیک سلامت مرتع را تعریف کرد. این تعریف جایگزین تئوری های سنتی تعیین وضعیت مرتع شده و به طور گسترده ای از آن در مطالعات اخیر ارزیابی مرتع استفاده می شود. در این مفهوم با هدف تعیین سه ویژگی اکوسیستم های مرتعی (پایداری خاک و رویشگاه، توابع هیدرولوژیک و سلامت موجودات زنده) از 17 شاخص اکولوژیک، شامل شیار، الگوی جریان آب، تراس و خاک رفت، خاک لخت، خندق، فرسایش بادی در مناطق برداشت و رسوب گذاری، جابجایی لاشبرگ، پایداری خاک به فرسایش، هدررفت سطحی خاک و تخریب، ترکیب گیاهی، فشردگی خاک، گروه های ساختاری- عملکردی گیاهان، مرگ و میر گیاهانف مقدار لاشبرگ، تولید سالانه، گیاهان مهاجم و توانایی تولید مثل استفاده شده است. با توجه به نبودن آمار دراز مدت این مفهوم جدید به شکل مدلی کیفی و سریع بیان شد و این مفهوم در 6 مرحله در دو منطقه مرجع اکولوژیک و منطقه ارزیابی اجرا شده است. مهمترین هدف این مقاله به کارگیری این مفهوم در کشور بوده بنابراین با انجام مطالعات خاکشاسی و پوشش گیاهی در منطقه ورکش طالقان فرم های تعدیل شده شاخص ها در قالب 3 ویژگی اکوسیستم در 5 طبقه ارزشیابی و بیان شده است. هر 3 ویژگی بالاتر از آستانه اکولوژیک مورد نظر بوده و در طبقه حاد و غیر حاد قرار گرفتند. ویژگی سلامت موجودات به علت تخریب مرتع در وضعیت حادثی قرار گرفت. نتایج نشان می دهد وجود فرسایش شیار، کاهش نفوذپذیری و چیرگی گیاهان مهاجم مهمترین عوامل تأثیر گذار در سلامت مرتع این منطقه می باشد.

کلمات کلیدی:

سلامت مرتع، پایداری خاک و رویشگاه، توابع هیدرولوژیک، سلامت موجودات زنده، ارزیابی، طالقان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/400202>

